

Diàleg

AVUI+
Des del 1976

 CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

 ANTONI CAMBREDÓ, president executiu
JOAN ODINA, conseller delegat
ORIOU HUGUET, director general
ESTHER CARALPS, directora de màrqueting i comunicació
PATRÍCIA TARRIDA, cap de distribució
JOAN SERRA, director de producció
IVAN GRAU, cap financer
QUICO DOMINGO, cap de sistemes

**UN CENTENARI QUE PASSARÀ
DESAPERCEBUT A CATALUNYA**
D. Sam Abrams

Poeta, assagista i traductor
EN SÍNTESI
**El pilot,
l'avió,
ERC**

Beckett

Només podia haver-hi aquest títol tan escarrit per encapçalar un article sobre el dramaturg, narrador, poeta, assagista i traductor Samuel Beckett (1906-1989), en ocasió del primer centenari del seu naixement que se celebra el dia 13 d'abril (i no el 16, la data errònia que figura a molts llocs). Efectivament, aquest autor de naixement angloirlandès i francès d'adopció és un d'aquells autors tan imponents que només cal citar el seu cognom per entendre'ns i evocar tota una manera de viure i de veure la literatura.

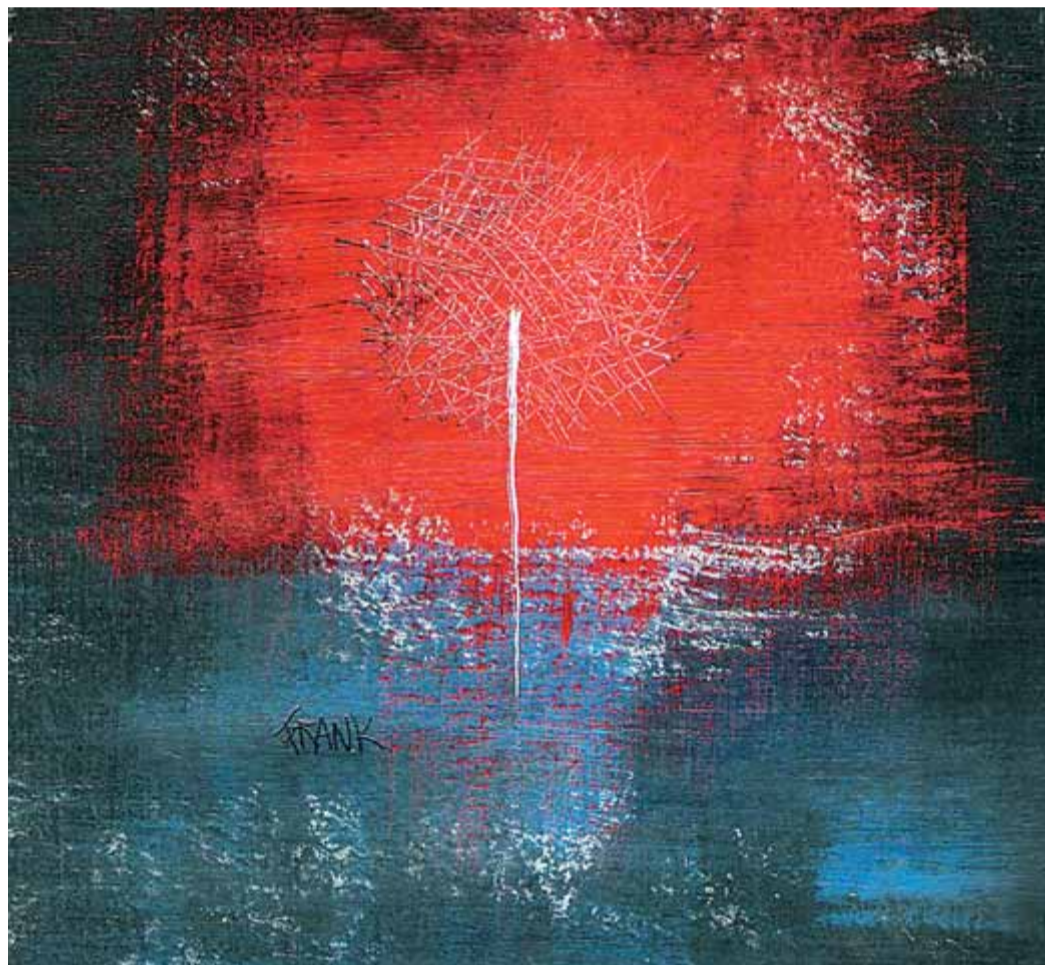
D'ALTRA BANDA, L'ÚS D'AQUEST COGNOM I PROU encarna molt bé l'esperit auster de la figura i l'obra d'aquest autor que sempre va defugir la fanfàrria que acompanya la categoria de celebritat literària. Per això mateix Beckett i la seva dona Suzanne van titllar la concessió del premi Nobel de literatura l'any 1969 de "catastròfic" i de "profundament preocupant". En aquest sentit també, és bo de recordar que la densa biografia autoritzada de James Knowlson del 1996 es titula precisament *Condemnat a la fama*.

BECKETT S'HO VA JUGAR ABSOLUTAMENT TOT A una sola carta: la seva obra literària i res més. I ara, amb la distància mínima que ens permet el seu centenari, podem comprovar que aquesta obra ha exercit una influència important en el món contemporani, sobretot pel que fa a la nostra visió de la realitat i la nostra concepció de la literatura.

BECKETT VA APROFUNDIR EN L'ESTUDI DE LA degradació de la humanitat en el món modern des d'un punt de vista de farsa tràgica i grotesca perquè estava convençut que l'única sortida possible per a la humanitat era mirar-se ben a fons. D'altra banda, Beckett va revolucionar a nivell formal tots els gèneres que va conrear. En aquest sentit, no puc oblidar la representació del monòleg *Not I (Jo no)*, en què els espectadors estàvem a peu dret en una sala folrada de tela negra, completament a les fosques, amb només la projecció filmica en una de les parets d'una boca dient el text. Les propostes formals de Beckett sempre participen de dos factors: un despullament essencialitzat i un salt imaginatiu a partir de nous recursos tècnics.

A IRLANDA, A ANGLATERRA I A FRANÇA (LES TRES pàtries de Beckett) es preparen tota mena de celebracions, des d'una magnífica edició de la seva obra en quatre volums fins a pràcticament una estrena teatral per setmana al llarg de l'any al Regne Unit, passant per exposicions fotogràfiques, cicles de cinema i trobades d'artistes plàstics. El 2006 serà ben bé l'any Beckett.

I A CATALUNYA QUÈ? EL 8 D'ABRIL S'ESTRENA A la Sala Planeta de Girona l'espectacle *Sam*, amb sis peces curtes de l'autor, produït per Mithistòrima Produccions amb el suport de l'Institut Català de les Indústries Culturals i la col·laboració de la Sala Beckett. L'espectacle el signa Abel Coll i la companyia "elNacionalnoensvol". Fantàstic! I el meravellós Teatre Nacional de Catalunya? Ni parlar-ne! I el Romea? Tampoc. I el Lliure? Tampoc. I el món editorial? Actualment les editorials no se senten gaire animades amb Beckett, tot i que queda molta feina per fer amb la narrativa i la poesia perquè el

FRANK JENSEN

“Beckett no s'adiu amb l'ambient de superficialitat cultural que domina en aquests moments. Beckett va experimentar un període de glòria a Catalunya als anys 70 i 80, però després la seva presència ha anat minvant”

teatre es va solucionar amb l'edició dels dos volums d'obra completa de l'Institut del Teatre. Diuen que Beckett no es ven gaire. I exposicions? Ni una! Un resum una mica pobre, oi?

I PER QUÈ? CURT I RAS: BECKETT NO S'ADIU AMB l'ambient de superficialitat cultural que domina en aquests moments. Beckett va experimentar un període de glòria a Catalunya als anys 70 i 80, però després la seva presència ha anat minvant. De fet, els anys 70 i 80 van significar una anomalia en la tendència natural de marginació dels representants de l'Alta Modernitat que ha predominat a la cultura catalana des de la Guerra Civil ençà.

ABANS DE LA GUERRA CIVIL CATALUNYA ESTAVA connectada directament amb l'Alta Modernitat. En aquest sentit, només hem de recordar alguns fets

emblemàtics: el 1929 Carles Soldevila publica *Fanny*, on introdueix a la narrativa catalana les novíssimes tècniques emprades per Joyce a *Ulysses* (1922); les primeres traduccions d'Eliot a Espanya apareixen a Catalunya el 1932 de la mà de Marià Manent; l'estrena mundial del *Concert per a violí* d'Alban Berg es va fer a Barcelona el 1936.

DURANT LA POSTGUERRA VA TRIOMFAR UN MODEL conservador per a la cultura catalana i l'Alta Modernitat va passar a ocupar un lloc perifèric i marginal. Per això va ser tardana i fragmentària la incorporació d'autors com Nabokov, Artaud, Faulkner o Beckett, els hereus i continuadors de l'Alta Modernitat de Joyce, Mandelstam, Eliot o Kafka. Durant els anys de la Transició es va recuperar momentàniament l'esperit modern i plural de l'època de la preguerra, però va durar poc perquè ara hem tornat on érem abans, on havíem estat sempre. Amb l'agregant en aquest cas que actualment Catalunya i la cultura catalana tenen més recursos de tot ordre que mai i més possibilitats que mai de connexió amb el món.

I TOT I AIXÍ ENCARA DISCRIMINA LA TRADICIÓ DE l'Alta Modernitat i els seus seguidors: narradors com Miquel de Palol, Julià de Jòdar, Ramon Erra o Núria Perpinyà, poetes com Antoni Clapés o Víctor Sunyol, i dramaturgs com Joan Brossa o Agustí Bartra, per dir-ne dos d'històrics. Part de la raó del perquè ens sentim tan indefensos i tan frustrats en el món neoliberal salvatge on vivim és perquè hem permès el triomf d'una cultura que li fa la pilota descarada al sistema. Beckett és un bon antídote.

Marçal Sintès

Maragall, que un dia els amenaça i l'altre dia diu als que manen a ERC que no s'angoixin, que encara que facin botifarra a l'Estatut el tripartit tirarà endavant, el PSC advertint-los que pobres d'ells, Zapatero xocant la mà de Mas al Congrés com si fossin pivots dels Lakers, Zapatero fent esperar eternament Maragall abans de retratar-se junts, Maragall fent moixaines a Zapatero a Cornellà, on, líder del PSOE a part, qui va triomfar va ser la gran pubilla del PSC Manuela de Madre... Ha arribat un punt que el tripartit recorda molt aquells acudits en què sortia un avió, el pilot i uns passatgers de diferents nacionalitats –un francès, un alemany i un espanyol, per exemple–, i de cop l'aparell començava a fallar: primer un motor, després un altre... La gràcia estava en com es repartien els paracaigudes, perquè, esclar, de paracaigudes sempre en falten i no tothom es pot salvar... Fins aquí l'acudit. En la realitat política els passatgers també s'esbatussen mentre l'avió es precipita, però el pilot, que per moment sembla que es diverteix, crida que no passa res, que el *trasto* remuntarà... Potser sí que aquesta vegada tampoc no s'esclafarà, potser sí que sols lleparà el terra, malgrat tot, segur que la millor manera d'evitar la catàstrofe és asserenar-se i que els republicans aflueixin, que en aquest cas significa el sí en el referèndum estatutari. Però: ¿com dir blanc allà on encara ara es diu negre antracita?, ¿com presentar com un coratjós servei a Catalunya el que encara ara es titlla d'obsce-na traïció al país i a la seva gent?... ¿Com sortir, en definitiva, de l'atzucac?

m.sintes@hotmail.com